ნაციონალიზმი, ინტელიგენცია და ინფრასტრუქტურის მოდერნიზაცია: საქართველო იმპერატორ ალექსანდრე მეორის ეპოქაში (1855-1881)

გიორგი ჯავახიშვილი

სამაგისტრო ნაშრომი

სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია სსიპ ილიას სახელმწიფო უნივერისტეტის მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტზე, ისტორიის მაგისტრის ხარისხის მინიჭების მოთხოვნის შესაბამისად

პროგრამა: საქართველოს თანამედროვე ისტორია

ხელმძღვანელი: ოლივერ რაისნერი

ილიას სახელმწიფო უნივერსტიტეტი

თბილისი, 2024

„როგორც წარდგენილი ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.“

გიორგი ჯავახიშვილი

20/6/2024

მადლობა

განსაკუთრებული მადლობა, ჩემს სამეცნიერო ხელმძღვანელს, ბატონ ოლივერ რაინსერს, რომლის რჩევები და მოსაზრებები დამეხმარა ნაშრომის სტრუქტურისა და შინაარსის სწორად ჩამოყალიბებაში.

ასევე, ნაშრომზე მუშაობისას, გაწეული დახმარებისთვის მადლობას ვუხდი ასოცირებულ პროფესორს ლუკა ნახუცრიშვილსა და ისტორიის მკვლევარს ქეთევან სართანიას, ასევე ჩემს მეგობრებს რატი კობახიძესა და ნიკა ხომერიკს.

აბსტრაქტი

1860-იანი წლებიდან საქართველოში ჩნდება ახალი თაობა, რომლის პოლიტიკური ფორმა ლიბერარულია, ხოლო შინაარსი კი ნაციონალისტური. ამ ახალ თაობას „თერგდალეულების“ სახელით ვიცნობთ და მათ სახელს უკავშირდება საქართველოში ინტელიგენციის აღმოცენება, ნაციონალიზმისა და სეკულარიზმის მხარდაჭერა.

1855- 1881 წლებში იმპერატორი ალექსანდრე II ცდილობდა რუსეთის იმპერიის ლიბერალიზაციას და რეფორმირებას, გარდაქმნასა და მოდერნიზაციას, რეფორმებმა იმპერიის მიერ ანექსირებულ საქართველოზეც დატოვა კვალი და ქართული ნაციონალიზმის უნებლიე მხარდამჭერი გახდა.

სამაგისტრო კვლევის მიზანია აჩვენოს ნაციონალიზმის, ინტელიგენციისა და ინფრასტრუქტურების ურთიერთმიმართება 1855-1881 წლებში და განსაზღვროს მისი ზეგავლენა ქართული ნაციონალიზმის ფორმასა და დისკურსზე. ნაშრომის იკვლევს მიზეზ-შედეგობრივი კავშირს ინტელიგენციას, სამხედრო, მედია, ეკონომიკური და კულტურულ-საგანმანათლებლო ინფრასტრუქტურების ისტორიას, მათი შექმნის მიზეზებს, მოტივებს და მნიშვნელობას ეროვნული მობილიზაციის პროცესში.

Abstract

After the 1860's a new generation had emerged in Georgia, whose political form was liberal, and content nationalist. This generation is known as Tergdaleulebi and their name is associated with the emergence of the intelligentsia in Georgia, the support of nationalism and secularism.

Between 1855 and 1881 Emperor Alexander II tried to liberalize and reform, transform and modernize the Russian Empire. The reforms left their indelible mark on Georgia which was annexed by the Rurssian Empire and became an unwitting supporter of Georgian nationalism.

The main purpose for the master's research is to show the relationship between nationalism, intelligentsia and infrastructures between 1855 and 1881 and to determine its influence on the form and discourse of Georgian nationalism. The paper explores the cause-and-effect relationship between the intelligentsia, the history of the military, media, economic and cultural-educational infrastructures, the reasons for their creation, motives and importance in the process of national mobilization.